

بررسی دکترین برجام از آغاز تا فرجام

تالیف :

علیرضا شادی

محقق، پژوهشگر و نویسنده

انتشارات موجک

سرشناسه	: شادی، علیرضا، ۱۳۶۵.
عنوان و نام پدیدآور	: بررسی دکترین برجام از آغاز تا فرجام / تالیف علیرضا شادی.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات موجک، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۳۳۹ ص؛ مصور (بخشی رنگی)، جدول، نمودار، وزیری.
شابک	: ۸۶-۰-۸۳۰۷-۶۰۰-۹۷۸-۲۳۰۰۰۰ ریال.
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: برنامه جامع اقدام مشترک، ۲۰۱۵ م. ۱۴ ژوئیه
موضوع	: Joint Comprehensive Plan of Action, 2015 July 14:
موضوع	: انرژی اتمی - ایران - سیاست دولت
موضوع	: Nuclear energy - Government Policy - Iran:
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ ب ۴ ۲ ش / KZ ۵۶۷۵
رده بندی دیویی	: ۳۲۷/۱۷۴۷/۴۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۲۶۴۱۰۴

انتشارات موجک

تلگرام: ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲ - کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۲۳۲۰۹۱ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳

Email: mojakpublication@yahoo.com

Web: www.mojak.ir

عنوان: بررسی دکترین برجام از آغاز تا فرجام

تالیف: علیرضا شادی

طراح جلد: سیده زهرا روشنایی

مشخصات ظاهری: ۳۳۹ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد - قیمت: ۲۳۰۰۰۰ ریال

شابک: ۸۶-۰-۸۳۰۷-۶۰۰-۹۷۸

حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	پیشگفتار.....
۵.....	چرا این شاخص؟.....
۷.....	مقدمه.....
۱۵.....	خطوط هدایت گر.....
۱۵.....	رهبری دخالتی در جزئیات ندارد.....
۱۵.....	رعایت خطوط اصلی.....
۱۶.....	سبک نشمردن صنعت هسته‌ای.....
۱۷.....	محرمانه نبودن مفاد مذاکرات با آژانس و غرب.....
۱۷.....	مذاکره زیر شبح تهدید.....
۱۹.....	مذاکره فقط در موضوع هسته‌ای.....
۲۱.....	فصل اول: ضلع اول: بررسی سرمایه‌های هسته‌ای ایران تا پیش از مذاکرات هسته‌ای با غرب.....
۲۲.....	۱-۱ غنی‌سازی ۵ درصد.....
۲۶.....	۲-۱ غنی‌سازی ۲۰ درصد.....
۲۶.....	۳-۱ ساخت و راه‌اندازی سایت فردو.....
۲۷.....	۴-۱ تولید صفحات سوخت و غلاف آن.....
۲۷.....	۵-۱ طراحی و ساخت سانتریفیوژ (گریزانه)های نسل یک و دو.....
۲۷.....	۶-۱ راکتور آب سنگین اراک.....

- ۷-۱ نیروگاه بوشهر ۲۹
- ۸-۱ نصب ۱۹ هزار سانتریفیوژ ۲۹
- ۹-۱ زمان بندی برجام ۳۰
- ۱-۹-۱ روز نهایی ۳۰
- ۲-۹-۱ روز قبول توافق (adoption) ۳۰
- ۳-۹-۱ روز انتقالی (transition) ۳۰
- ۴-۹-۱ روز لغو (terminate) ۳۱
- ۵-۹-۱ باراک اوباما ۳۱

فصل دوم: ضلع دوم: بررسی داده‌ها ۳۳

۱-۲ خطوط قرمز در بحث غنی سازی ۳۳

۱-۱-۲ تعهد ایران درباره‌ی موضوع غنی سازی به غرب در توافق ژنو ۳۶

۲-۱-۲ تعهدات ایران درباره‌ی موضوع غنی سازی به غرب در توافق لوزان ۳۶

۳-۱-۲ تعهدات ایران درباره‌ی موضوع غنی سازی به غرب در توافق وین ۳۶

۴-۱-۲ غنی سازی فردو ۳۷

۵-۱-۲ بررسی گام به گام زیاده طلبی غرب و عقب نشینی تیم مذاکره کننده هسته‌ای از خطوط

قرمز نظام در بحث غنی سازی ۳۸

۲-۲ خطوط قرمز نظام در مورد توسعه علمی و فنی هسته‌ای در ابعاد گوناگون ۴۲

۱-۲-۲ تعهدات ایران درباره‌ی موضوع بازرسی ها و تحقیق و توسعه در توافق ژنو ۴۳

۲-۲-۲ تعهد ایران در رابطه با تحقیق و توسعه و نظام بازرسی ها در توافق لوزان ۴۴

۳-۲-۲ تعهد ایران در مورد تحقیق و توسعه و نظام بازرسی ها در توافق وین (برجام) ۴۶

۱-۳-۲-۲ تعهدات ایران درباره‌ی راکتور آب سنگین اراک - بازفرآوری اورانیوم ۴۸

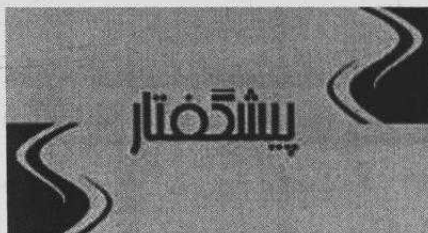
۲-۳-۲-۲ تعهدات ایران در مورد شفافیت و اقدامات اعتمادساز ۴۹

۳-۳-۲-۲ تعهدات ایران در موضوع تحقیق و توسعه بر روی ماشین های سانتریفیوژ ۵۰

- ۴-۳-۲-۲ تعهدات ایران در موضوع تحقیق و توسعه در مبحث جداسازی هسته‌ای ۵۳
- ۵-۳-۲-۲ تعهدات ایران در موضوع تحقیق و توسعه جهت انفجارهای هسته‌ای ۵۳
- ۶-۳-۲-۲ سایر تعهدات ایران در مورد تحقیق و توسعه در سایر زمینه‌های هسته‌ای ۵۴
- ۱-۶-۳-۲-۲ آب سنگین اراک و راکتورهای دیگر ۵۵
- ۲-۶-۳-۲-۲ تحقیق و توسعه در بازفرآوری اورانیوم ۵۶
- ۷-۳-۲-۲ بررسی گام به گام زیاده‌خواهی غرب و عقب‌نشینی تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای از خطوط قرمز نظام در بحث تحقیق و توسعه ۵۶
- ۳-۲ ممنوعیت در بازرسی از تأسیسات نظامی و مذاکره با دانشمندان هسته‌ای ۶۷
- ۱-۳-۲ نظام بازرسی‌ها و تحقیق و توسعه از طرف ایران در توافق ژنو ۶۹
- ۲-۳-۲ نظام بازرسی‌ها و پذیرش پروتکل الحاقی از طرف ایران در بیانیه لوزان ۶۹
- ۳-۳-۲ نظام بازرسی‌های ویژه فقط برای ایران در توافق وین (برجام) ۷۰
- ۱-۳-۳-۲ بازرسی‌های ماموران آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با فناوری‌های پیشرفته و حضور طولانی مدت ماموران در ایران ۷۱
- ۲-۳-۳-۲ شفاف‌سازی مربوط به کنسانتره‌ی سنگ معدن ۷۳
- ۳-۳-۳-۲ سازوکار حل و فصل اختلافات در برجام ۷۴
- ۴-۳-۳-۲ تعهدات ایران درباره‌ی دسترسی‌های نظامی ۷۶
- ۵-۳-۳-۲ رژیم فعالیت‌های موشکی ایران در قطعنامه‌های ۱۹۲۹ و ۲۲۳۱ ۷۸
- ۶-۳-۳-۲ بررسی گام به گام زیاده‌خواهی غرب و عقب‌نشینی تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای از خطوط قرمز نظام در حوزه بازرسی‌ها ۸۰
- ۷-۳-۳-۲ بازرسی طبق پادمان و ان.پی.تی ۸۵
- ۸-۳-۳-۲ بازرسی بر اساس پروتکل الحاقی ۸۶
- ۹-۳-۳-۲ بازرسی‌های فراتر از پروتکل ۸۶
- ۴-۳-۲ بررسی بخشی از بیانات رهبر معظم انقلاب ۸۸
- ۵-۳-۲ انواع موشک‌های بالستیک ۱۰۷

۶-۳-۲	بخشی از گزارش البرادعی در مورد فعالیت‌های اتمی ایران- سال ۱۳۸۷	۱۱۰
۷-۳-۲	آزمایش ناموفق سپر دفاع موشکی «آرو-۲» در کالیفرنیا توسط اسرائیل	۱۱۲
۴-۲	ممنوعیت در پذیرش محدودیت‌های بلند مدت	۱۱۸
۱-۴-۲	مدت زمان محدودیت مورد پذیرش ایران در توافق ژنو	۱۲۰
۲-۴-۲	مدت زمان محدودیت مورد پذیرش ایران در توافق لوزان	۱۲۰
۳-۴-۲	مدت زمان محدودیت مورد پذیرش ایران در توافق وین (برجام)	۱۲۱
۴-۴-۲	بررسی گام به گام زیاده‌خواهی طرف غربی و عدول از خطوط قرمز نظام در زمینه پذیرش مدت زمان محدودیت‌ها	۱۳۰
۱۳۹	فصل سوم: ضلع سوم: بررسی ستانده‌ها	
۱-۳	لغو تمامی تحریم‌ها در همان روز اول	۱۳۹
۲-۳	سازوکار رفع تحریم‌ها - لوزان	۱۴۲
۳-۳	سازوکار رفع تحریم‌ها - وین (برجام) - (SANCTION)	۱۴۳
۴-۳	بررسی گام به گام زیاده‌خواهی غرب و عقب‌نشینی از خطوط قرمز نظام در موضوع برداشته‌شدن تمامی تحریم‌ها	۱۵۱
۱-۴-۳	بررسی تحریم‌ها در توافق لوزان	۱۵۱
۲-۴-۳	بررسی تحریم‌ها در توافق وین (برجام)	۱۵۱
۳-۴-۳	تحریم پتروشیمی	۱۶۰
۵-۳	جمع‌بندی	۲۱۱
۲۱۷	فصل چهارم: فرجام برجام	
۱-۴	اهداف کلان و راهبردی آمریکا از مذاکره با ایران	۲۱۸
۱-۱-۴	حقوق بشر آمریکایی	۲۲۵
۲-۴	اهداف میانی و راهبردی آمریکا از مذاکره با ایران	۲۲۷

- ۳-۴ اقدامات آمریکا در سطح تاکتیکی برای مقابله با جمهوری اسلامی ۲۳۰
- ۱-۳-۴ محور اول؛ تولید بهانه ۲۳۰
- ۲-۳-۴ محور دوم؛ اعمال فشار ۲۳۰
- ۳-۳-۴ محور سوم؛ تسلیم ایران و وادار کردن این کشور به مذاکره و شلیک نهایی ۲۳۳
- ۴-۴ ماکرو استراتژی آمریکا- توقف برنامه‌ی هسته‌ای ایران ۲۳۴
- ۵-۴ لغو نکردن تحریم‌های مهم و اساسی ایران ۲۳۶
- ۶-۴ فروپاشی مولفه قدرت سیاسی- فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران از طریق استراتژی نفوذ ۲۳۷
- ۱-۶-۴ استراتژی آمریکا در برابر شوروی سابق ۲۳۹
- ۲-۶-۴ استراتژی SSR ۲۴۴
- ۳-۶-۴ تحول در اعتماد و روحیه‌ی نیروی انسانی کشور ۲۴۴
- ۴-۶-۴ استراتژی DDR ۲۴۶
- ۷-۴ از بین بردن اندیشه و الگوی مقاومت ۲۴۶
- ۱-۷-۴ جنگ نرم و جنگ نیمه‌سخت در قالب اجرای پروژه‌ی «کترین دلتا» ۲۵۵
- ۲-۷-۴ جنگ نرم علیه نظام جمهوری اسلامی ایران ۲۵۷
- ۳-۷-۴ جنگ نیمه‌سخت و تاکتیک دو قطبی‌سازی ۲۶۰
- ۴-۷-۴ برخی مفاد قطعنامه‌ی ۱۹۲۹ ۲۶۱
- ۸-۴ ناکام گذاشتن استراتژی «زیست در محاصره‌ی اقتصادی» ۲۷۲
- ۹-۴ دسترسی به اطلاعات محرمانه‌ی نظامی و غیرنظامی ایران ۲۷۵
- ۱۰-۴ استراتژی ایران برای مقابله با گراند استراتژی آمریکا ۲۹۰
- ۱-۱۰-۴ استراتژی تاب‌آوری و ایستادگی ۲۹۱
- ۲-۱۰-۴ اهداف ایران از بکارگیری استراتژی «تاب‌آوری و ایستادگی» ۲۹۴
- ۱-۲-۱۰-۴ هدف اول؛ تثبیت دستاوردهای هسته‌ای ۲۹۴
- ۲-۲-۱۰-۴ هدف دوم؛ رفع تحریم‌ها ۲۹۵

به جرات می‌توان گفت که موضوع هسته‌ای ایران طی ۱۴ سال گذشته و در بعد سیاست خارجی، نوک پیکان بسیاری از تقابلات بین این کشور و برخی کشورهای غربی در عرصه‌ی بین‌المللی بوده که لاجرم در بعد داخلی نیز تاثیرات زیادی بر نظام، مردم و معیشت آنان گذارده است.

یکی از مهمترین چالش‌های فراوری ایران در طول سال‌های اخیر متقاعد کردن کشورهای مخالف با برنامه‌ی هسته‌ای این کشور مبنی بر صلح آمیز بودن فرآیند تکنولوژیکی اتمی‌اش بوده است، که در این مدت هزینه‌های فراوانی را نیز در جهت حفظ دانش بومی هسته‌ای خود پرداخت کرده و غرب نیز تقریباً از هیچ ترفندی علیه این کشور جهت متوقف کردن پیشرفت‌های متعدد هسته‌ایش فروگذار نکرده است. با این همه پس از عدم توفیقات در خصوص توافق غرب تنها گزینه‌ی موجود بر روی میز را مذاکره دید. پس از ۱۲ سال کش و قوس‌های فراوان و ۲۲ ماه مذاکرات خسته کننده و پرچالش، سرانجام در روز سه‌شنبه ۲۳ تیر ۱۳۹۴ (۱۴ ژوئیه ۲۰۱۵) در هتل کوبورگ وین - اتریش - ایران و گروه ۵+۱ (شامل چین، فرانسه، روسیه، بریتانیا، ایالات متحده و آلمان)، به توافقی موسوم به برجام - برنامه (طرح) جامع اقدام مشترک (Joint Comprehensive Plan of Action) دست یافتند تا با امید به سازوکار موجود در این سند، ایران بتواند حسن نیت خود را به دنیا نشان دهد و غرب نیز به اهداف خود در رابطه با مسئله اتمی ایران دست یابد.

البته برجام اولین و تنها توافق منعقد شده بین ایران و غرب در رابطه با موضوع هسته‌ای نبوده است. در همان سال‌های ابتدایی مناقشه هسته‌ای ایران، ۳ کشور اروپایی طی دو توافق «سعدآباد» و «پاریس» تعهداتی را در قبال تعلیق تمامی فعالیت‌های مراکز هسته‌ای ایران پذیرفتند که متأسفانه در ادامه به هیچ‌یک از تعهداتشان عمل نکردند. به گونه‌ای که آقای حسن روحانی طی نامه‌ای در سال ۱۳۸۴ به البرادعی (رئیس وقت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی) شکایت خود را از عدم اجرای تعهدات کشورهای طرف مذاکره اعلام کرد.